

Молочко В. С.,

науковий керівник — **Сук П. А.,** д.е.н., професор,
ДВНЗ «Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана», м. Київ

ОСОБЛИВОСТІ АНАЛІЗУ СТАНУ ТА ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ НА ПІДПРИЄМСТВАХ АПК

Сучасний високий рівень аграрного виробництва значною мірою визначається потенційною величиною і прогресивністю основних засобів, їх технічним станом і потужністю. З цього випливає потреба в аналізі стану основних засобів, їх забезпеченості та ефективності використання, а також оцінки їх впливу на зростання обсягу продукції.

Завданнями аналізу стану та ефективності використання основних засобів є:

- надання оцінки динаміки та структури основних засобів;
- дослідження показників, які характеризують рух (зростання, заміну, оновлення) і зношеність основних засобів;
- визначення їх забезпеченості та ефективності використання;
- вивчення рівня забезпеченості енергетичними ресурсами та їх використання;
- виявлення резервів підвищення ефективності використання основних засобів.

Джерелами інформації для аналізу основних засобів підприємства є:

- ф. № 1 «Баланс»;
- ф. № 5 «Примітки до річної фінансової звітності»;
- ф. № 11-ОЗ «Звіт про наявність та рух основних засобів, амортизацію»;
- ф. № 10 «МЕХ» (коротка);
- ф. № 2-інвестиції (річна) «Капітальні інвестиції, вибуття й амортизація активів»;
- ф. № 2-інвестиції (квартальна) «Капітальні інвестиції»;
- журнал-ордер № 4 А с.-г.; відомості аналітичного обліку до журналу-ордеру № 4 А с.-г. (№ 4.1–4.7); зведені плани розвитку агропромислового комплексу; бізнес-плани тощо.

Для того щоб проаналізувати роботу підприємства за певний період, проводять аналіз його діяльності за кілька років. За звітний рік приймають один з років (базовий) роботи підприємства, а інші роки його діяльності називають «аналізуючими».

Аналіз основних засобів починають із визначення забезпеченості та ефективності використання основних засобів підприємством. Для цього необхідно з'ясувати, чи достатньо в підприємства основних засобів, яка їх динаміка, склад, структура, технічний стан, яким є рівень виробництва та його організація. Відношенням окремих видів основних засобів до загальної вартості визначається їх структура. Порівнюванням структури основних засобів на початок і кінець звітного періоду можна виявити динаміку її змін і відхилень.

Проаналізувавши динаміку та структуру основних засобів, необхідно розглянути їх стан і рух, який проводиться за даними бухгалтерської звітності (форма № 5). До показників, що характеризують технічний стан основних засобів, відноситься: коефіцієнт зносу, коефіцієнт придатності. Зменшення коефіцієнта зносу і відповідне збільшення коефіцієнту придатності свідчить про покращення технічного стану основних засобів [2, с. 128].

Коефіцієнт зносу основних засобів показує, яка частка вартості основних засобів підприємства вже перенесена на вартість готової продукції. Інакше кажучи, характеризує ступінь зносу основних засобів. Коефіцієнт придатності основних засобів характеризує ступінь придатності основних засобів до експлуатації і визначається відношенням до їх первісної вартості на кінець року.

Аналіз динаміки основних засобів здійснюється також з допомогою порівняння показників наявності та руху основних засобів за даними бухгалтерської звітності (форма № 5). До показників, що характеризують рух основних засобів, відноситься: коефіцієнт оновлення, коефіцієнт вибуття та коефіцієнт приросту основних засобів. Коефіцієнт оновлення основних засобів показує частку введених нових основних засобів у загальній вартості основних засобів. Коефіцієнт вибуття основних засобів характеризує інтенсивність вибуття основних засобів упродовж розрахункового періоду [3, с. 127].

Узагальнюючими показниками, що характеризують рівень забезпеченості підприємства основними засобами виробництва, є: фондозабезпеченість, енергозабезпеченість, фондоозброєність і енергоозброєність.

Основними узагальнюючими показниками використання основних засобів є фондovіддача та фондovісткість. Фондовіддача показує загальну віддачу від використання кожної гривні, витраченої на основні виробничі засоби, тобто ефективність вкладення цих коштів. Збільшення фондovіддачі вказує на те, що це підприємство розвивається. Фондовіддача основних засобів прямо пропорційно залежить від продуктивності праці і обернено пропор-

ційно від її фондоозброєності. Фондомісткість продукції — величина, обернена фондovіддачі, що показує частку вартості основних засобів, що припадає на кожну гривню продукції, що випускається. Якщо фондovіддача повинна мати тенденцію до збільшення, то фондомісткість — до зниження [4, с. 215].

Список використаних джерел

1. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 р. № 996-XIV.
2. Мельник В. М. Основи економічного аналізу. Навчальний посібник / В. М. Мельник. — К.: Кондор, 2009. — 128 с.
3. Приварникова І. Ю. Система управління використанням та оновленням основних засобів підприємств / І. Ю. Приварникова // Економічний простір. — 2011. — № 47. — С. 268—273.
4. Серьогіна Ю. С. Аналіз основних засобів в системі управління підприємством // Збірник наукових праць науково-практичної конференції II туру Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з напрямку «Бухгалтерський облік, аналіз і аудит» / Ю. С. Серьогіна. — Запоріжжя: ЗНУ, 2011. — С. 237—243.

Москаленко О. О.,

науковий керівник — **Царьов М. С.,** к. е. н., доцент,
ДВНЗ «Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана», м. Київ

ОСОБЛИВОСТІ АУДИТУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ПІДПРИЄМСТВА

Проблематика, пов'язана з аудитом основних засобів підприємств, за сучасних умов розвитку вітчизняної економіки є надзвичайно важливою. Її актуальність посилюється нині і з огляду на суттєві зміни, які відбуваються в рамках реалізації стратегічного курсу України на інтеграцію до європейського та світового економічного простору.

Одним із найважливіших чинників, які впливають на результати діяльності кожного підприємства, є наявність основних засобів, без яких неможливо уявити виробництво продукції (товарів, послуг). Тому якісний аудит основних засобів є, безперечно, необхідним для кожного господарюючого суб'єкта.